

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор закладу вищої освіти з
науково-педагогічної роботи
доц. Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ

“ 01 ” _____ 2023 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА

(СИЛАБУС)

з вивчення навчальної дисципліни

МЕДСЕСТРИНСТВО У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ

Галузь знань _____ 22 Охорона здоров'я _____

Спеціальність _____ 223 Медсестринство _____

Освітньо-професійний ступінь _____ фаховий молодший бакалавр _____

Курс навчання _____ II (на основі повної загальної середньої освіти) _____

Форма навчання _____ денна _____

Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти

Схвалено на засіданні кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти (протокол № 17 від “30” травня 2023 року)

Завідувач кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
д.мед.н., професор _____ Ігор ПЛЕШ

Схвалено на засіданні предметної (циклової) комісії з терапевтичних, педіатричних та сестринських дисциплін (протокол № 10 від “12” червня 2023 року)

Голова предметної (циклової) комісії
з терапевтичних, педіатричних та сестринських дисциплін
к.мед.н. _____ Алла ПЕРИЖНЯК

Чернівці – 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	догляду за хворими та вищої медсестринської освіти
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Бачу Марина Іллівна, доктор філософії, викладач фахового коледжу БДМУ bachu.marina@bsmu.edu.ua Григорець Діана Корнеліївна, викладач фахового коледжу БДМУ grigorec.diana@bsmu.edu.ua Антонюк-Штефаніка Леся Олександрівна, викладач фахового коледжу БДМУ antoniuk.lesia@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/doglyadu-za-hvorimi-ta-vishhoyi-medsestrinskoyi-osviti/
Веб-сайт кафедри	http://doglad.bsmu.edu.ua/
E-mail	vmo@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Руська, 87
Контактний телефон	+38 (0372) 58-55-57

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	Нормативна
Кількість кредитів	7,5
Загальна кількість годин	225
Лекції	24
Практичні заняття	116
Самостійна робота	85
Вид заключного контролю	модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Вивчення дисципліни “Медсестринство у внутрішній медицині” має важливе значення для майбутніх медичних сестер, які, працюючи самостійно, повинні вміти надавати кваліфіковану долікарську медичну допомогу, виконувати складні медичні маніпуляції з діагностичною і лікувальною метою, проводити лікувально-профілактичні заходи тощо.

Суть медсестринства у внутрішній медицині полягає в науковій організації діяльності медичної сестри при захворюваннях внутрішніх органів. Основу цієї діяльності становить реалізація медсестринського процесу. Головну роль у ньому відіграє медична сестра, яка в межах своєї компетенції надає медичні та медсестринські послуги, спрямовані на зміцнення здоров'я пацієнта, запобігання захворюванням, стабілізацію стану та виздоровлення. Вона працює в тісному контакті з пацієнтом з метою сприяння успішній діагностиці, задоволення його потреб, вирішення дійсних і супутніх проблем, пов'язаних із захворюванням, та ефективного лікування й реабілітації.

Потреба в медсестринському процесі універсальна. Вона передбачає надання кваліфікованого догляду за пацієнтом, опіки над ним у широкому сенсі (побутовому, соціальному, духовному, національному з точки зору традицій).

Медична сестра обговорює з пацієнтом питання медсестринського процесу, першочерговості та послідовності надання медсестринських послуг, догляду. Важливою умовою успішного медсестринського процесу є вміння медичної сестри уважно вислухати пацієнта, визначити спільно з ним пріоритетні напрями діяльності, що має принести пацієнту психологічний та фізичний комфорт і значне полегшення.

За навчальним планом “Медсестринство у внутрішній медицині” починають вивчати вже

на другому році навчання.

Види навчальних занять згідно з навчальним планом:

- лекції;
- практичні заняття;
- самостійна (індивідуальна) позааудиторна робота студентів.

Самостійна позааудиторна робота студентів спрямована на самостійний пошук тематичної літератури, самостійне вивчення фрагментів навчальної програми, виконання індивідуальних завдань викладача.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-ocziynyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyh_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без ви користання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, добро- зичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті ви-вчення навчальної дисципліни
Анатомія людини	Медсестринство в хірургії
Фізіологія	Медсестринство у педіатрії
Мікробіологія	Медсестринство в акушерстві
Фармакологія та медична рецептура	Медсестринство в онкології
Основи медсестринства	Медсестринство в сімейній медицині
Основи психології та міжособове спілкування	Медична та соціальна реабілітація
	Громадське здоров'я та громадське медсестринство

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни “Медсестринство у внутрішній медицині” — є підготовка компетентних медичних сестер/братів, які будуть здатні надавати високоякісну медичну допомогу пацієнтам із захворюваннями внутрішніх органів згідно з медсестринським процесом: проводити медсестринське обстеження та оцінювати їх стан, володіти медсестринською діагностикою, складати план медсестринських втручань, вирішувати потреби та проблеми пацієнта в межах своєї компетенції, навчати пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду, доглядати за хворими, надавати першу долікарську допомогу, проводити первинну та вторинну профілактику, пропагувати здоровий спосіб життя.

6.2. Основними завданнями є вивчення та практичне опанування низки навичок та знань, які є найбільш оптимальними для надання медичної допомоги хворим із захворюваннями внутрішніх органів в межах компетенції медичної сестри/брата.

- Вивчення етичних і правових аспектів медсестринства у внутрішній медицині, включаючи збереження конфіденційності та професійних стандартів.

- Розвиток комунікаційних навичок та вмінь спілкуватися з пацієнтами та їх родичами, пояснюючи підхід до лікування та надання рекомендацій.

- Опанування основними поняттями та методами діагностики внутрішніх захворювань, включаючи аналіз симптомів, фізичний огляд та інструментальні дослідження.

- Розвинення навичок медсестринської діагностики: виявлення проблем пацієнта, анамнезу, включаючи важливі аспекти як сімейного, так і медичного анамнезу.

- Опанування принципів і методів надання першої допомоги пацієнтам із захворюваннями внутрішніх органів.

- Спостереження за пацієнтами та виконання медсестринських втручань.

– Вивчення стандартів лікування та надання послуг для пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів, такими як цукровий діабет, хвороби серця, хвороби органів та ін.

– Вивчення принципів профілактики внутрішніх захворювань та роботи з пацієнтами з підвищеним ризиком таких захворювань.

Ці завдання допоможуть студентам розвинути необхідні навички та знання для успішної роботи в сфері медсестринства і надати якісний догляд за хворими із патологією внутрішніх органів.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

1.1. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

7.1. інтегральна здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

7.2. загальні:

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

7.3. спеціальні (фахові, предметні):

СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

– СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

– СК16. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

В результаті вивчення навчальної дисципліни “Медсестринство у внутрішній медицині” студент повинен

8.1. Знати:

історію вчення про внутрішні хвороби; етапи медсестринського процесу; основну роль медсестринства у внутрішній медицині; основні симптоми і синдроми при патології внутрішніх органів: органів дихання; серцево-судинної системи; органів травлення; нирок та сечовивідних шляхів; сполучної тканини; системи крові; ендокринної системи; методи діагностики у внутрішній медицині, підготовку пацієнтів до них та участь медсестри в їх проведенні; основні методи лікування внутрішніх хвороб і роль медсестри у виконанні призначень лікаря та ефективності лікування; методи спостереження, догляду за пацієнтами; суть опіки над пацієнтами; правила техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичному закладі; принципи медичної етики та деонтології; чинні

накази МОЗ України, які регламентують діяльність лікувально-профілактичних закладів та медсестер; правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, професійної безпеки. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

8.2. Вміти:

дати медсестринську оцінку стану пацієнта в клініці внутрішніх хвороб; проводити медсестринське обстеження пацієнта; готувати пацієнтів до діагностичних і лікувальних процедур; проводити реалізацію медсестринських втручань та їх корекцію; проводити профілактичні заходи для забезпечення інфекційної безпеки пацієнта і медичної сестри; надавати медсестринську допомогу пацієнтам при критичних станах: задишці; нападі бронхіальної астми; кашлі; кровохарканні; легеневій кровотечі; стенокардії; інфаркті міокарда; гіпертонічному кризі; гострій серцевій недостатності; гострій судинній недостатності; перфорації шлунка; стравохідній, шлунковій, кишковій кровотечах; печінковій коліці; гострій затримці сечі; нирковій коліці; геморагічному синдромі; гіперглікемічній комі; гіпоглікемічній комі; гіпер-, гіпотермії; навчати пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду; володіти технікою медсестринських маніпуляцій; вирішувати супутні проблеми та потреби пацієнта; дотримуватись правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичних закладах. Заходи безпеки при роботі з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

8.3. Демонструвати:

володіння навиками медсестринської оцінки стану пацієнта в клініці внутрішніх хвороб; вміння проводити медсестринське обстеження пацієнта; навики підготовки пацієнтів до діагностичних і лікувальних процедур; вміння проводити реалізацію медсестринських втручань та їх корекцію; вміння проводити профілактичні заходи для забезпечення інфекційної безпеки пацієнта і медичної сестри; володіння навиками надання медсестринської допомоги пацієнтам при критичних станах; вміння виконувати медсестринські маніпуляції; вміння вирішувати супутні проблеми та потреби пацієнта; готувати пацієнта до лабораторного, рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового методів дослідження; давати рекомендації щодо здорового способу життя, загартування, рухової активності, раціонального харчування, активного довголіття, планування сім'ї; проводити санітарно-освітню роботу (санітарні бюлетені, бесіди, лекції).

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни упродовж двох років відводиться всього 360 годин, 12 кредитів ЄКТС.

Дисципліна «Медсестринство у внутрішній медицині» містить 2 модулі.

Денна форма	Кількість годин, у тому числі			СРС	Рік навчання, семестр	Вид контролю
	Всього годин/кредити	Аудиторних				
		Лекції	Практичні Заняття			
Модуль 1	225/7,5	24	116	85	2 рік навчання, III-IV семестри	Модульний контроль №1
Модуль 2	135/4,5	24	100	11	3 рік навчання, V-VI семестри	Модульний контроль №2

Модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією органів дихання, серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту

На вивчення модуля №1 навчальної дисципліни на 2 курсі відводиться 225 год, 7,5 кредитів ECTS.

Програма структурована на 5 змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Вступ. Обстеження пацієнта медичною сестрою

9.1. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 1:

- засвоїти навички виконання медсестринської діагностики;
- оволодіти навичками здійснення спостереження і догляду за пацієнтами з різними захворюваннями органів дихання;
- засвоїти надання невідкладної долікарської допомоги при гострих станах (кровохарканні, легеневій кровотечі, задишці, бронхоспазмі, ядусі тощо);
- асистування лікареві під час проведення плевральної пункції;
- оволодіти навичками виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (застосування гірчичників, проведення інгаляцій, опромінення кварцовою лампою, виконання йодної сітки);
- оволодіти навичками взяття харкотиння для дослідження (загального, бактеріологічного та визначення чутливості флори до антибіотиків);
- оволодіти навичками виконання проби Манту;
- оволодіти навичками підрахунку частоти дихальних рухів;
- оволодіти навичками вимірювання температури тіла, записування результатів у температурний листок;
- засвоїти правила ведення листків лікарських призначень;
- оволодіти навичками розведення та введення антибіотиків;
- виконання всіх видів ін'єкцій (внутрішньошкірних, підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних);
- оволодіти навичками ведення медсестринської документації;
- засвоїти принципи навчання само- та взаємодогляду пацієнта та його оточення;
- засвоїти правила дотримання техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки в лікувально-профілактичному закладі. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

9.1.1. Тематична структура змістового модуля 1:

Тема 1. Уявлення про хворобу, її етіологію, патогенез, симптоми, синдроми, перебіг, діагноз, прогноз, лікування. Опитування, встановлення проблем (наявних чи потенційних) пацієнта. Загальний огляд пацієнта.

Тема 2. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Основні симптоми захворювань органів дихання. Дослідження харкотиння, плеврального випоту. Інструментальні методи дослідження органів дихання (рентгенологічні, ендоскопічний, дослідження функції зовнішнього дихання).

Тема 3. Порівняльна і топографічна перкусії легень.

Тема 4. Аускультация легенів: основні і побічні дихальні шуми.

Тема 5. Анатомо-фізіологічні особливості ССС. Основні симптоми захворювань органів кровообігу. ЕКГ в нормі (записування, розшифровка).

Тема 6. Перкусія, пальпація серця в нормі та патології.

Тема 7. Аускультация серця в нормі та патології.

Тема 8. Анатомо-фізіологічні особливості ШКТ. Основні симптоми захворювань органів травлення.

Тема 9-10. Лабораторні (дослідження калу, жовчі, шлункового та панкреатичного соку, печінкові проби) та інструментальні методи дослідження (ендоскопічні, рентгенологічні, ультразвукові) ШКТ: підготовка, інтерпретація, участь медсестри.

Тема 11. Поверхнева і глибока методична ковзна пальпація по методу Образцова і Стражеско. Пальпація та перкусія печінки.

Тема 12. Анатомо-фізіологічні особливості сечовидільної системи. Збирання скарг, анамнезу та фізичні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи. Додаткові методи дослідження.

Тема 13. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи та системи крові. Основні симптоми захворювань та фізичні методи дослідження при захворюваннях ендокринної системи та системи крові. Додаткові методи дослідження.

Тема 14. Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату та алергозів. Основні симптоми захворювань та фізичні методи дослідження при захворюваннях опорно-рухового апарату та алергозів. Додаткові методи дослідження.

Тема 15. *Контроль засвоєння змістового модуля 1 «Обстеження пацієнта медичною сестрою» (контроль теоретичних знань та практичних навиків).*

Змістовий модуль 2. Захворювання органів дихання.

9.2. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 2:

- оволодіти навиками виконання медсестринського процесу при хронічних обструктивних захворюваннях легень: бронхіті, бронхіальній астмі, бронхоектатичній хворобі;
- оволодіти навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його наявних проблем і встановлення медсестринських діагнозів;
- вивчити планування медсестринських втручань та їх реалізація;
- вивчити алгоритм надання допомоги пацієнтам при задишці, кашлі та ядузі;
- оволодіти навичками підготовки пацієнта та взяття харкотиння для лабораторних досліджень; підготовка пацієнта до проведення інструментальних обстежень (рентгенологічного, бронхоскопії, спірометрії);
- засвоїти методику навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду: застосування індивідуальних інгаляторів, виконання дихальної гімнастики;
- ознайомитися з принципами профілактики нападів ядухи;
- засвоїти виконання заходів і засобів особистої професійної безпеки медичної сестри під час надання медичної допомоги пацієнтам, при роботі з кров'ю та іншим біологічним матеріалом, інструментальних методах обстеженнях.

9.2.1. Тематична структура розділу 2:

Тема 1. Катар верхніх дихальних шляхів. Гострий трахеїт. Гострий бронхіт. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.

Тема 2. Хронічний бронхіт (обструктивний, необструктивний). Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд. Участь медичної сестри в профілактиці захворювань, у диспансеризації хворих.

Тема 3. Бронхіальна астма. Етіологія, класифікація, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування. Уявлення про астматичний статус. Особливості догляду за хворими між нападами. Алергологічні центри та кабінети, їх роль в діагностиці, лікуванні, профілактиці бронхіальної астми.

Тема 4. Пневмонії. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.

Тема 5. Абсцес легенів. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.

Тема 6. Туберкульоз легенів. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта. Туберкульозна діагностика. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими, зокрема за хворими з відкритою формою туберкульозу легенів. Специфічна та неспецифічна профілактика туберкульозу і участь медичної сестри в ній. Диспансерне спостереження за хворими.

Тема 7. Рак легенів: визначення, сприятливі чинники розвитку захворювання. Первинний та метастатичний рак легенів. Основні клінічні симптоми центрального та периферичного раку легенів. Рентгенологічна, бронхоскопічна та лабораторна діагностика. Принципи лікування.

Тема 8. Плеврити. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, догляд. Участь медсестри у проведенні плевральної пункції.

Тема 9. Емфізема легень. Пневмосклероз. Дихальна недостатність. Визначення, етіологічні чинники. Основні клінічні симптоми. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими. Роль медичної сестри в профілактиці захворювання.

Тема 10-11.. *Контроль засвоєння змістового модуля 2 «Захворювання органів дихання» (тестовий контроль, практичні навички, ситуаційні задачі).*

Змістовий модуль 3. Захворювання серцево-судинної системи.

9.3. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 3:

- знати функції медсестри у вирішенні дійсних проблем пацієнта, у діагностичному та лікувальному процесах, мотивованому догляді та опіці;
- знати медсестринську діагностику серцево-судинних захворювань;
- оволодіти навиками взяття крові на біохімічне дослідження;
- знати та вміти проводити вимірювання артеріального тиску, оцінювання результатів, записування їх у температурному листку;
- знати та вміти проводити визначення пульсу та його характеристика, записування результатів у температурному листку;
- опанувати методикою ведення листків і виконання лікарських призначень;
- опанувати техніку розведення та введення антибіотиків;
- знати ведення медсестринської документації, листка медсестринського процесу;
- вміти здійснювати проведення оксигенотерапії;
- знати опанувати навиками здійснення невідкладної допомоги при гострій судинній недостатності (непритомність, шок, колапс) та гострій серцевій недостатності (серцевій астмі, набряку легень);
- знати та опанувати навиками здійснення невідкладної допомоги при гіпертонічному кризі, стенокардії, гострому інфаркті міокарда, кардіогенному шоку;
- вміти здійснювати спостереження і догляд за пацієнтами з проявами хронічної недостатності кровообігу;
- засвоїти виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (постановка гірчичників, застосування грілки та міхура з льодом);
- опанувати навиками виконання всіх видів ін'єкцій;
- засвоїти дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

9.3.1. Тематична структура змістового модуля 3:

Тема 1. Ревматична лихоманка. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, догляд, лікування.

Тема 2. Захворювання серцевого м'язу (міокардити, метаболічна кардіоміопатія, кардіосклероз).

Тема 3. Порушення серцевого ритму: класифікація, причини виникнення, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.

Тема 4. Вади серця: природжені та набуті. Проблеми пацієнтів. Вади серця компенсовані та декомпенсовані, стадії декомпенсацій. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими.

Тема 5. ІХС. Стенокардія. Проблеми пацієнта та їх вирішення на етапах сестринського процесу.

Тема 6-7. Інфаркт міокарду. Основні клінічні симптоми типової форми інфаркту міокарда. Уявлення про атипові форми. Методи лабораторної діагностики та їх основні показники. Роль електрокардіографії, фонокардіографії, ехокардіографії та участь медичної сестри у їх проведенні. Екстрена долікарська допомога, транспортування хворих, госпіталізація. Основні принципи лікування і реабілітації хворих. Особливості догляду. Профілактика.

Тема 8. Гіпертонічна хвороба. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, догляд, лікування. ДМАТ.

Тема 9. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Етіологія. Основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.

Тема 10. Гостра лівошлуночкова недостатність: серцева астма і набряк легенів. Гостра правошлуночкова недостатність: ТЕЛА. Етіологія, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.

Тема 11. Хронічна серцева недостатність. Принципи лікування. Проблеми пацієнта. Особливості догляду за хворими.

Тема 12-13. *Контроль засвоєння змістового модуля 3 «Захворювання серцево-судинної системи (тестовий контроль, практичні навички, ситуаційні задачі).*

Змістовий модуль 4. Захворювання органів черевної порожнини.

9.4. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 4:

- оволодіння навичками медсестринського обстеження пацієнта, визначення його дійсних проблем та встановлення медсестринських діагнозів;
- планування медсестринських втручань та їх реалізація;
- оцінювання стану пацієнта на підставі його скарг і даних об'єктивного обстеження;
- здійснення догляду за пацієнтами під час блювання;
- проведення промивання шлунка;
- взяття промивних вод шлунка на дослідження;
- проведення шлункового зондування;
- підготовка пацієнта до внутрішлункової рН-метрії;
- підготовка пацієнта до проведення тестів на виявлення *Helicobacter pylori* (інвазивних та неінвазивних);
- взяття сечі на амілазу;
- застосування газовідвідної трубки;
- постановка клізм (очисної, послаблювальної, сифонної, крапельної, медикаментозної);
- взяття крові з вени для біохімічного дослідження (на рівень заліза в сироватці крові, коагулограму, рівень холестерину);
- підготовка пацієнта до рентгенологічного, ендоскопічного та ультразвукового обстежень (холецистографії, лапароскопії, пункційної біопсії, радіоізотопного сканування печінки, езофагодуоденоскопії);
- підготовка інструментарію та асистування лікарю під час проведення абдомінальної пункції;

- взяття калу на копрограму та приховану кров;
- проведення дуоденального зондування;
- надання невідкладної допомоги пацієнтам при больовому синдромі, жовчній коліці, стравохідній, шлунковій і кишковій кровотечах;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

9.4.1. Тематична структура змістового модуля 4:

Тема 1. Хронічний гастрит. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, лікування, догляд.

Тема 2. Пептична виразка. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, ускладнення, принципи лікування, догляд. Екстрена долікарська допомога при кровотечі, перфорації. Прогноз. Профілактика.

Тема 3. Рак шлунку: визначення, сприятливі чинники розвитку захворювання. Основні скарги хворих. Об'єктивні, лабораторні та інструментальні дані, їх оцінка. Принципи комплексного лікування хворих. Особливості догляду за хворими. Значення медичної етики та деонтології у лікувальному процесі. Профілактика.

Тема 4. Хронічний гепатит: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Показники лабораторних досліджень, ультразвукового і радіоізотопного досліджень, їх інтерпретація. Принципи лікування. Особливості догляду. Профілактика.

Тема 5. Цироз печінки. Проблеми пацієнта та їх вирішення на етапах сестринського процесу. Ускладнення (печінкова кома). Жовтяниці: види, механізм виникнення, основні клінічні симптоми, діагностика.

Тема 6. Холецистит. Етіологія, причини виникнення, проблеми, лабораторна та інструментальна діагностика. Принципи лікування. Жовчокам'яна хвороба: визначення, етіологія. Клінічна картина нападу жовчної кольки, екстрена долікарська допомога. Принципи лікування хвороби між нападами. Лабораторна та інструментальна діагностика, інтерпретація отриманих даних медичною сестрою. Особливості догляду за хворими.

Тема 7. Уявлення про хронічний панкреатит: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Лабораторна та інструментальна діагностика, інтерпретація отриманих даних медичною сестрою. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими в гострому періоді. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих.

Тема 8. Хронічний ентерит, хронічний коліт: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Лабораторна та інструментальна діагностика, інтерпретація отриманих даних медичною сестрою. Принципи лікування.

Тема 9. Рак товстої кишки: визначення, сприятливі чинники розвитку захворювання. Основні скарги хворих. Об'єктивні, лабораторні та інструментальні дані, їх оцінка. Принципи комплексного лікування хворих. Особливості догляду за хворими. Значення медичної етики та деонтології у лікувальному процесі. Профілактика.

Тема 10-11. *Контроль змістового модуля 4 «Захворювання органів черевної порожнини» (тестовий контроль, практичні навички, ситуаційні задачі).*

Змістовий модуль 5. Захворювання органів сечовидільної системи.

9.5. Конкретні цілі вивчення змістового модуля 5:

- оцінювання стану пацієнта із захворюваннями нирок на підставі скарг і даних об'єктивного медсестринського обстеження;
- визначення дійсних проблем пацієнта;
- встановлення медсестринських діагнозів;
- планування медсестринських втручань;
- реалізація плану медсестринських втручань;

- надання невідкладної допомоги при еклампсії, нирковій гіпертензії;
- надання невідкладної долікарської допомоги при нирковій коліці;
- підготовка пацієнтів до діагностично-лікувальних процедур;
- катетеризація сечового міхура м'яким катетером;
- взяття сечі для дослідження: на загальний аналіз, за методами Зимницького, Нечипоренка;
- взяття сечі для бактеріологічного дослідження;
- підмивання пацієнта;
- підготовка пацієнта до рентгенографії нирок та сечовивідних шляхів;
- виконання всіх видів ін'єкцій;
- навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду;
- дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму, професійної безпеки. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

9.5.1. Тематична структура змістового модуля 5:

Тема 1. Цистит гострий і хронічний: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Лабораторна діагностика. Ускладнення. Принципи лікування. Профілактика.

Тема 2. Гломерулонефрит гострий та хронічний: визначення, етіологія, основні клінічні синдроми. Лабораторна, інструментальна, функціональна діагностика, підготовка пацієнтів до проведення додаткових досліджень, оцінка медичною сестрою отриманих даних. Перебіг. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих. Санаторно-курортне лікування.

Тема 3. Пієлонефрит гострий та хронічний: визначення, етіологія, основні клінічні синдроми. Лабораторна, інструментальна, функціональна діагностика, підготовка пацієнтів до проведення додаткових досліджень, оцінка медичною сестрою отриманих даних. Перебіг. Принципи лікування. Диференційна діагностика. Особливості догляду за хворими. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих. Санаторно-курортне лікування.

Тема 4. Нирковокам'яна хвороба. Визначення, етіологія, проблеми пацієнта. Клінічна картина нападу ниркової кольки, екстрена долікарська допомога. Лабораторна та інструментальна діагностика, оцінка отриманих даних медичною сестрою. Особливості догляду за хворими. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих. Санаторно-курортне лікування.

Тема 5-6. Гостра та хронічна ниркова недостатність: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми та синдроми. Лабораторна та інструментальна діагностика, оцінка отриманих даних медичною сестрою. Уявлення про сучасні методи лікування хворих з нирковою недостатністю. Прогноз. Особливості догляду за хворими. Профілактика захворювання.

Тема 7-8. Підсумковий контроль засвоєння змістового модуля 5 «Захворювання органів сечовивідної системи» (тестовий контроль, практичні навички, ситуаційні задачі).

Підсумковий модульний контроль №1

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Кількість годин					
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
Модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією органів дихання, серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту							
Змістовий модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою					Робота у кабінеті доклінічної підготовки, симуляційному центрі, приймальному та терапевтичному відділеннях лікарні		
1.	Обстеження пацієнта медичною сестрою в клініці внутрішніх хвороб	56	2	30			24
Змістовий модуль 2. Захворювання органів дихання							
2.	Хвороби органів дихання. Професійні захворювання та отруєння	42	6	22			14
Змістовий модуль 3. Захворювання серцево-судинної системи							
3.	Хвороби серцево-судинної системи	45	6	26			13
Змістовий модуль 4. Захворювання органів черевної порожнини							
4.	Захворювання органів травлення	50	4	22			24
Змістовий модуль 5. Захворювання органів сечовидільної системи							
5.	Хвороби нирок та сечовивідних шляхів	32	6	16			10
	Усього	225	24	116	85		

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією органів дихання, серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту		
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
Змістовий модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою		
1.	Уявлення про хворобу. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви. Симптоми, синдроми, перебіг. Лікування. Медсестринський діагноз. Прогноз.	2
Змістовий модуль 2. Захворювання органів дихання		

2.	Гострий, хронічний бронхіт. Бронхіальна астма.	2
3.	Пневмонії.	2
4.	Туберкульоз легенів. Рак легенів.	2
Змістовий модуль 3. Захворювання серцево-судинної системи		
5.	Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарда. Гостра та хронічна серцева недостатність.	2
6.	Гіпертонічна хвороба. Гіпертензивні кризи.	2
7.	Ревматична лихоманка. Вади серця: природжені та набуті.	2
Усього		14 год
<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>		
№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Змістовий модуль 4. Захворювання органів черевної порожнини		
1.	Гастрити. Пептична виразка. Холецистит. Жовчо-кам'яна хвороба.	2
2.	Хронічні гепатити. Цироз печінки. Печінкова недостатність.	2
Змістовий модуль 5. Захворювання органів сечовидільної системи		
3.	Гломерулонефрит гострий та хронічний.	2
4.	Пієлонефрит. Цистит. Нирковокам'яна хвороба	2
5.	Гостра та хронічна ниркова недостатність.	2
Усього		10 год
Разом: 24 години		

Теми семінарських занять – програмою не передбачено

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією органів дихання, серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту		
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
Змістовий модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою		
1.	Уявлення про хворобу, її етіологію, патогенез, симптоми, синдроми, перебіг, діагноз, прогноз, лікування. Опитування, встановлення проблем (наявних чи потенційних) пацієнта. Загальний огляд пацієнта.	2
2.	Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Основні симптоми захворювань органів дихання. Дослідження харкотиння, плеврального випоту. Інструментальні методи дослідження органів дихання (рентгенологічні, ендоскопічний, дослідження функції зовнішнього дихання).	2
3.	Порівняльна і топографічна перкусії легень.	2
4.	Аускультация легенів: основні і побічні дихальні шуми.	2
5.	Анатомо-фізіологічні особливості ССС. Основні симптоми захворювань органів кровообігу. ЕКГ в нормі (записування, розшифровка).	2
6.	Перкусія, пальпація серця в нормі та патології.	2
7.	Аускультация серця в нормі та патології.	2

8.	Анатомо-фізіологічні особливості ШКТ. Основні симптоми захворювань органів травлення.	2
Усього		16 год
<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>		
№ з/п	Назва теми	К-сть год.
<i>Змістовий модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою</i>		
1.	Лабораторні (дослідження калу, жовчі, шлункового та панкреатичного соку, печінкові проби) та інструментальні методи дослідження (ендоскопічні, рентгенологічні, ультразвукові) ШКТ: підготовка, інтерпретація, участь медсестри.	4
2.	Поверхнева і глибока методична ковзна пальпація по методу Образцова і Стражеско. Пальпація та перкусія печінки.	2
3.	Анатомо-фізіологічні особливості сечовидільної системи. Збирання скарг, анамнезу та фізичні методи дослідження при захворюваннях сечовидільної системи. Додаткові методи дослідження.	2
4.	Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи та системи крові. Основні симптоми захворювань та фізичні методи дослідження при захворюваннях ендокринної системи та системи крові. Додаткові методи дослідження.	2
5.	Анатомо-фізіологічні особливості опорно-рухового апарату та алергозів. Основні симптоми захворювань та фізичні методи дослідження при захворюваннях опорно-рухового апарату та алергозів. Додаткові методи дослідження.	2
6-7.	<i>Контроль змістового модуля I « Обстеження пацієнта медичною сестрою».</i>	2
<i>Змістовий модуль №2. Захворювання органів дихання.</i>		
1.	Катар верхніх дихальних шляхів. Гострий трахеїт. Гострий бронхіт. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.	2
2.	Хронічний бронхіт (обструктивний, необструктивний). Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд. Участь медичної сестри в профілактиці захворювань, у диспансеризації хворих.	2
3.	Бронхіальна астма. Етіологія, класифікація, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування. Уявлення про астматичний статус. Особливості догляду за хворими між нападами. Алергологічні центри та кабінети, їх роль в діагностиці, лікуванні, профілактиці бронхіальної астми.	2
4.	Пневмонії. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.	2
5.	Абсцес легенів. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.	2
6.	Туберкульоз легенів. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта. Туберкульозна діагностика. Принципи лікування Особливості догляду за хворими, зокрема за хворими з відкритою формою туберкульозу легенів. Специфічна та неспецифічна профілактика туберкульозу і участь медичної сестри в ній. Диспансерне спостереження за хворими.	2
7.	Рак легенів: визначення, сприятливі чинники розвитку захворювання. Первинний та метастатичний рак легенів. Основні клінічні симптоми центрального та периферичного раку легенів. Рентгенологічна, бронхоскопічна та лабораторна діагностика. Принципи лікування.	2
8.	Плеврити. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи	2

	лікування, догляд. Участь медсестри у проведенні плевральної пункції.	
9.	Емфізема легень. Пневмосклероз. Дихальна недостатність. Визначення, етіологічні чинники. Основні клінічні симптоми. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими. Роль медичної сестри в профілактиці захворювання.	2
10-11.	<i>Контроль змістового модуля 2 «Захворювання органів дихання».</i>	4
	Змістовий модуль №3. Захворювання серцево-судинної системи.	
1.	Ревматична лихоманка. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, догляд, лікування.	2
2.	Захворювання серцевого м'язу (міокардити, метаболічна кардіоміопатія, кардіосклероз).	2
3.	Порушення серцевого ритму: класифікація, причини виникнення, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.	2
4.	Вади серця: природжені та набуті. Проблеми пацієнтів. Вади серця компенсовані та декомпенсовані, стадії декомпенсацій. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими.	2
5.	ІХС. Стенокардія. Проблеми пацієнта та їх вирішення на етапах сестринського процесу.	2
6-7.	Інфаркт міокарду. Основні клінічні симптоми типової форми інфаркту міокарда. Уявлення про атипові форми. Методи лабораторної діагностики та їх основні показники. Роль електрокардіографії, фонокардіографії, ехокардіографії та участь медичної сестри у їх проведенні. Екстрена долікарська допомога, транспортування хворих, госпіталізація. Основні принципи лікування і реабілітації хворих. Особливості догляду. Профілактика.	4
8.	Гіпертонічна хвороба. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, догляд, лікування. ДМАТ.	2
9.	Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Етіологія. Основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.	2
10.	Гостра лівошлуночкова недостатність: серцева астма і набряк легенів. Гостра правошлуночкова недостатність: ТЕЛА. Етіологія, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.	2
11.	Хронічна серцева недостатність. Принципи лікування. Проблеми пацієнта. Особливості догляду за хворими.	2
12-13.	<i>Контроль змістового модуля 3 «Захворювання серцево-судинної системи».</i>	4
	Змістовий модуль №4. Захворювання органів черевної порожнини.	
1.	Хронічний гастрит. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, лікування, догляд.	2
2.	Пептична виразка. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, ускладнення, принципи лікування, догляд. Екстрена долікарська допомога при кровотечі, перфорації. Прогноз. Профілактика.	2
3.	Рак шлунку: визначення, сприятливі чинники розвитку захворювання. Основні скарги хворих. Об'єктивні, лабораторні та інструментальні дані, їх оцінка. Принципи комплексного лікування хворих. Особливості догляду за хворими. Значення медичної етики та деонтології у лікувальному процесі. Профілактика.	2
4.	Хронічний гепатит: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Показники лабораторних досліджень, ультразвукового і радіоізотопного досліджень, їх інтерпретація. Принципи лікування. Особливості догляду. Профілактика.	2

5.	Цироз печінки. Проблеми пацієнта та їх вирішення на етапах сестринського процесу. Ускладнення (печінкова кома). Жовтяниці: види, механізм виникнення, основні клінічні симптоми, діагностика.	2
6.	Холецистит. Етіологія, причини виникнення, проблеми, лабораторна та інструментальна діагностика. Принципи лікування. Жовчокам'яна хвороба: визначення, етіологія. Клінічна картина нападу жовчної кольки, екстрена долікарська допомога. Принципи лікування хвороби між нападами. Лабораторна та інструментальна діагностика, інтерпретація отриманих даних медичною сестрою. Особливості догляду за хворими.	2
7.	Уявлення про хронічний панкреатит: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Лабораторна та інструментальна діагностика, інтерпретація отриманих даних медичною сестрою. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими в гострому періоді. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих.	2
8.	Хронічний ентерит, хронічний коліт: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Лабораторна та інструментальна діагностика, інтерпретація отриманих даних медичною сестрою. Принципи лікування.	2
9.	Рак товстої кишки: визначення, сприятливі чинники розвитку захворювання. Основні скарги хворих. Об'єктивні, лабораторні та інструментальні дані, їх оцінка. Принципи комплексного лікування хворих. Особливості догляду за хворими. Значення медичної етики та деонтології у лікувальному процесі. Профілактика.	2
10-11.	<i>Контроль змістового модуля 4 «Захворювання органів черевної порожнини».</i>	4
	Змістовий модуль №5. Захворювання органів сечовидільної системи.	
1.	Цистит гострий і хронічний: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми. Лабораторна діагностика. Ускладнення. Принципи лікування. Профілактика.	2
2.	Гломерулонефрит гострий та хронічний: визначення, етіологія, основні клінічні синдроми. Лабораторна, інструментальна, функціональна діагностика, підготовка пацієнтів до проведення додаткових досліджень, оцінка медичною сестрою отриманих даних. Перебіг. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих. Санаторно-курортне лікування.	2
3.	Пієлонефрит гострий та хронічний: визначення, етіологія, основні клінічні синдроми. Лабораторна, інструментальна, функціональна діагностика, підготовка пацієнтів до проведення додаткових досліджень, оцінка медичною сестрою отриманих даних. Перебіг. Принципи лікування. Диференційна діагностика. Особливості догляду за хворими. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих. Санаторно-курортне лікування.	2
4.	Нирковокам'яна хвороба. Визначення, етіологія, проблеми пацієнта. Клінічна картина нападу ниркової кольки, екстрена долікарська допомога. Лабораторна та інструментальна діагностика, оцінка отриманих даних медичною сестрою. Особливості догляду за хворими. Участь в профілактиці захворювання, у диспансеризації хворих. Санаторно-курортне лікування.	2
5-6.	Гостра та хронічна ниркова недостатність: визначення, етіологія, основні клінічні симптоми та синдроми. Лабораторна та інструментальна діагностика, оцінка отриманих даних медичною сестрою. Уявлення про сучасні методи лікування хворих з нирковою недостатністю. Прогноз. Особливості догляду за хворими. Профілактика захворювання.	4
7-8.	<i>Контроль змістового модуля 5 «Захворювання органів сечовивідної системи»</i>	4
	Підсумковий модульний контроль №1	4
Усього		116 год

Теми лабораторних занять – програмою не передбачено

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
Модуль 1. Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією органів дихання, серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту		
<u>ОСІННІЙ СЕМЕСТР</u>		
1.	Розвиток медсестринства на Україні.	4
2.	Медична етика і деонтологія. Етичний кодекс медичної сестри України.	4
3.	Здійснення медсестринського процесу при догляді за пацієнтами. Ведення медсестринської документації.	6
4.	Мистецтво спілкування в медсестринстві. Рівні, типи та сфери спілкування.	4
5.	Діючі в сучасних умовах медсестринські теорії і концептуальні моделі.	6
Усього		24 год
<u>ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР</u>		
№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1.	Підготовка хворих до лабораторних досліджень.	4
2.	Підготовка хворих до рентгенологічних досліджень ШКТ	4
3.	УЗД, їх діагностичне значення в клініці внутрішніх хвороб. Показання, протипоказання. Підготовка пацієнта.	4
4.	Гастродуоденофіброскопія, колоноскопія, їх діагностичне значення. Показання, протипоказання. Підготовка пацієнта.	4
5.	Інструментальні методи дослідження при захворюваннях серцево-судинної системи.	4
6.	Участь медичної сестри у профілактиці артеріальної гіпертензії	4
7.	Специфічна та неспецифічна профілактика туберкульозу.	6
8.	Плевральна пункція: показання, місце проведення, техніка виконання плевральної пункції.	4
9.	Захворювання стравоходу. Основні клінічні симптоми.	4
10.	Рак товстої кишки. Сприятливі чинники розвитку товстої кишки. Основні клінічні симптоми. Принципи лікування. Профілактика.	5
11.	Шлунково-кишкові кровотечі. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми. Невідкладна допомога.	4
12.	Пухлини печінки. Основні клінічні симптоми. Принципи лікування. Профілактика.	4
13.	Особливості догляду за тяжкохворими в закладі. Хоспіс.	6
14.	Роль санаторно-курортного лікування у реабілітації пацієнтів.	4
Усього		61 год
Разом:		85 год

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Під час вивчення відповідних тем студент може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час та при успішному її виконанні додатково оцінюється викладачем.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента (ICPC) залежить від її обсягу і значимості. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Орієнтовний перелік індивідуальних завдань:

1. Підготовка ілюстративних матеріалів за тематикою практичних занять (таблиці, муляжі, наочні приладдя, графлогічні схеми практичних занять).
2. Робота з літературою й іншими джерелами інформації та підготовка реферативного повідомлення із доповіддю на практичному занятті.

Перелік тем для реферативних повідомлень:

1. Астматичний статус: проблеми пацієнта, стадії, діагностика, догляд, невідкладна допомога.
2. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
3. Covid-19-пневмонії: проблеми пацієнта, діагностика, догляд.
4. Інфаркт міокарда. Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.
5. Ускладнення виразкової хвороби, їхні клінічні прояви, невідкладна допомога.
6. Ентерит Етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, лікування, догляд.

14.1.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Проведення медсестринського обстеження та оцінка стану пацієнта.
2. Визначення та реєстрація основних показників життєдіяльності людини.
3. Постановка медсестринського діагнозу.
4. Складання плану медсестринських втручань.
5. Вирішення потреб та проблем пацієнта в межах своєї компетенції.
6. Здійснення догляду за тяжкохворими, навчати пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.
7. Надання першої долікарської допомоги при невідкладних станах.
8. Проведення первинної та вторинної профілактики неінфекційних захворювань.
9. Робота у симуляційному центрі.
10. Робота у маніпуляційній.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

- 1.Правила і методика проведення опитування хворого, заповнення паспортної частини амбулаторної карти і медичної карти стаціонарного хворого.
2. Методика опитування основних скарг хворого і їх деталізація. Виявлення проблем пацієнта.
3. Методика розпитування історії теперішньої проблеми (історії захворювання) та збору відомостей про історію життя хворого.
4. Правила і послідовність загального огляду хворого.
5. Методика проведення пальпації шкіри, підшкірної клітковини, лімфатичних вузлів.
6. Основні симптоми захворювань органів дихання.
7. Методика проведення пальпації грудної клітки.
- 8.Методика проведення порівняльної та топографічної перкусії легень.
- 9.Аускультация легень: основні і побічні дихальні шуми.
10. Лабораторні та інструментальні методи дослідження органів дихання.
11. Основні симптоми при захворюваннях органів кровообігу.
12. Методика пальпації пульсу і його характеристика.

13. Методика пальпації ділянки серця.
14. Аускультация серця: правила проведення, серцеві тони, серцеві шуми.
15. Перкусія серця: методика, границі серця в нормі і при патології.
16. Поверхнева і глибока пальпація органів черевної порожнини. Методика визначення наявності асцитів.
17. Пальпація та перкусія печінки.
18. Лабораторні дослідження калу, жовчі, шлункового та панкреатичного соку: підготовка, інтерпретація, участь медсестри.
19. Лабораторні дослідження функціонального стану печінки: інтерпретація, участь медсестри в проведенні досліджень.
20. Основні симптоми при захворюваннях сечовивідної системи.
21. Основні і додаткові методи дослідження при захворюваннях сечовивідної системи.
22. Основні симптоми захворювань ендокринної системи, основні та додаткові методи дослідження.
23. Основні симптоми захворювань системи крові, основні та додаткові методи дослідження.
24. Основні симптоми захворювань, фізичні та додаткові методи дослідження при захворюваннях опорно-рухового апарату.
25. Встановлення сестринського діагнозу і заповнення листа сестринської оцінки стану хворого.
26. Лабораторні методи дослідження: підготовка пацієнта, оформлення направлень, правила забору матеріалів для дослідження, транспортування його до лабораторії.
27. Експрес-методи лабораторних досліджень і їх виконання медичною сестрою.
28. Рентгенологічні методи дослідження різних органів і систем, їх значення у діагностиці захворювань.
29. Ендоскопічні методи дослідження різних органів та систем: підготовка, участь медсестри
30. Ультразвукові методи дослідження різних органів та систем: підготовка, участь медсестри
31. Радіоізотопні методи дослідження різних органів та систем: підготовка, участь медсестри
32. Методи функціональної діагностики.
33. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на гострий трахеїт, гострий та хронічний бронхіт.
34. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на бронхіальну астму.
35. Уявлення про астматичний статус. Особливості догляду за хворими між нападами. Участь медсестри в наданні невідкладної допомоги при астматичному статусі.
36. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на пневмонії.
37. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на абсцес легенів, бронхоектатичну хворобу.
38. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, невідкладна допомога, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на туберкульоз легенів.
39. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, невідкладна допомога, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на рак легенів.
40. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на плеврит, емфізему легенів.
41. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на ревматичну лихоманку..
42. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на міокардити.
43. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на міокардіопатії.
44. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на аритмії
45. Екстрена долікарська допомога, особливості догляду за хворими з аритміями.

46. Вади серця: вроджені та набуті. Проблеми пацієнта. Принципи лікування. Особливості догляду за хворими.
47. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на ІХС, стенокардію.
48. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на інфаркт міокарда
49. Інфаркт міокарда: клініка, діагностика (лабораторні та інструментальні методи). Екстрена долікарська допомога, транспортування хворих. Основні принципи лікування та реабілітації. Особливості догляду.
50. Гіпертонічна хвороба. Етіологія, причини виникнення, проблеми пацієнта, догляд, лікування.
51. Гіпертензивні кризи, види, екстрена долікарська допомога. Особливості догляду.
52. Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс, шок). Етіологія, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.
53. Гостра лівошлункова недостатність: серцева астма і набряк легень. Етіологія, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.
54. Гостра правошлункова недостатність: тромбоемболія легеневої артерії. Етіологія, основні клінічні симптоми. Екстрена долікарська допомога. Особливості догляду. Профілактика.
55. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічну серцеву недостатність.
56. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічний гастрит.
57. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на пептичну виразку.
58. Ускладнення пептичної виразки. Екстрена долікарська допомога при кровотечі, перфорації. Прогноз. Профілактика.
59. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на рак шлунку
60. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічний гепатит.
61. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на цироз печінки.
62. Печінкова кома, клініка, діагностика, невідкладна допомога. Особливості догляду.
63. Жовтяниці: види, механізми виникнення, основні клінічні симптоми, діагностика.
64. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на холецистит.
65. Жовчнокам'яна хвороба: визначення етіологія. Клінічна картина нападу жовчної коліки, екстрена долікарська допомога. Принципи лікування хвороби між нападами. Особливості догляду за хворими.
66. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічний панкреатит.
67. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічний коліт.
68. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічний ентерит.
69. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на рак товстої кишки.
70. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на гострий та хронічний цистит.
71. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на гострий та хронічний гломерулонефрит
72. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на гострий та хронічний пієлонефрит.

73. Нирковокам'яна хвороба. Визначення, етіологія, проблеми пацієнта. Лабораторна та інструментальна діагностика. Клінічна картина нападу ниркової коліки, екстрена долікарська допомога. Особливості догляду за хворими. Профілактика.
74. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на гостру ниркову недостатність.
75. Визначення, етіологія, патогенез, проблеми пацієнта, діагностика, принципи лікування, профілактика, та догляд за хворими на хронічну ниркову недостатність.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Проведення опитування.
2. Заповнення паспортної частини амбулаторної карти та медичної карти стаціонарного хворого.
3. Проведення огляду.
4. Проведення пальпації, перкусії, аускультації.
5. Сестринська оцінка стану пацієнта хворого на підставі скарг і даних об'єктивного обстеження.
6. Заповнення листа сестринської оцінки стану пацієнта (хворого).
7. Складання плану догляду, організація і реалізація його.
8. Підрахунок частоти дихання, реєстрація даних.
9. Визначення життєвої ємності легенів за допомогою спірометра.
10. Визначення пульсу, його характеристика, реєстрація даних.
11. Вимірювання артеріального тиску, його оцінка, реєстрація даних.
12. Зняття ЕКГ, алгоритм розшифровки.
13. Надання екстреної долікарської допомоги при гострих станах патології органів дихання (кровохарканні, легеневій кровотечі, бронхоспазмі).
14. Надання екстреної долікарської допомоги при гострих станах патології органів кровообігу (гіпертонічний кризі, больовому нападі, кардіогенному шоку, серцевій астмі і набряку легенів).
15. Надання екстреної долікарської допомоги при гострих станах патології органів травлення (стравохідній, шлунковій, кишковій кровотечі, перфоративній виразці, печінковій кольці).
16. Надання невідкладної допомоги хворому при нирковій кольці.
17. Проведення повної і часткової санітарної обробки хворого.
18. Транспортування та переукладання хворого.
19. Заміни постільної і натільної білизни лежачому хворому.
20. Користування функціональним ліжком.
21. Підкладання металевого і гумового судна лежачому хворому; дезінфекція судна.
22. Подавання сечоприймача лежачому хворому. Дезінфекція.
23. Догляд за шкірою при наявності пролежнів.
24. Комплексна профілактика пролежнів; користування гумовим колом.
25. Догляд за очима.
26. Догляд за порожниною рота.
27. Складання приблизного меню на день згідно з рекомендованою дієтою.
28. Проведення штучного харчування хворого.
29. Вимірювання температури тіла; дезінфекція й зберігання медичного ртутного термометра.
30. Догляд за хворими в гарячці.
31. Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур (гірчичники, банки, компреси).
32. Використовувати гумові грілки, міхур із льодом.
33. Правила введення документації при застосуванні наркотичних засобів.
34. Методика проведення алергологічних проб, протипоказання для їх проведення,

можливі побічні реакції.

35. Виконання внутрішньошкірної імунологічної проби на туберкульоз (проба Манту).
36. Виконання скарифікаційної і внутрішньошкірної проби на чутливість організму до лікарського препарату.
37. Розведення антибіотика для постановки діагностичної проби індивідуальну чутливість організму.
38. Розведення і розрахунок дози антибіотика для парентерального введення.
39. Виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій та вливань.
40. Надання допомоги під час блювання.
41. Надання допомоги при аспірації блювотних мас.
42. Промивання шлунка.
43. Взяття блювотних мас і промивних вод шлунка для лабораторного дослідження.
44. Підготовка пацієнта до фракційного зондування шлунка, техніка.
45. Підготовка пацієнта до дуоденального зондування, техніка.
46. Проведення сліпого зондування (тюбажа).
47. Введення газовивідної трубки.
48. Постановки клізм (очисної, сифонної, лікувальної, олійної).
49. Взяття калу для лабораторного дослідження копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, яйця гельмінтів.
50. Підготовка пацієнта до рентгенологічного дослідження шлунка, кишок, сечовидільної системи до холецистографії.
51. Підготовка пацієнта до ендоскопічного обстеження (бронхоскопії, гастродуоденоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії).
52. Підготовка пацієнта до ультразвукового дослідження печінки, жовчовивідних шляхів, нирок.
53. Підготовка хворого до радіоізотопних методів дослідження.
54. Підготовка хворого і інструментарію до виконання плевральної пункції.
55. Асистування лікарю під час проведення плевральної пункції.
56. Визначення добового діурезу, водного балансу. Оцінка результатів.
57. Підготовка хворого, оснащення, асистування лікарю при проведенні абдомінальної пункції.
58. Підготовка пацієнта та взяття сечі для загального дослідження.
59. Підготовка пацієнта та взяття сечі для дослідження за Зимницьким, Нечипоренко.
60. Взяття сечі для визначення глюкози.
61. Взяття сечі для бактеріологічного дослідження.
62. Катетеризація сечового міхура м'яким катетером.
63. Промивання сечового міхура.
64. Заповнення системи одноразового використання кров'ю та її компонентами.
65. Спостереження за хворим під час маніпуляції та після неї.
66. Промивання шкіри та слизових оболонок ротової порожнини.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Оцінювання поточної навчальної діяльності, модульного контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

При оцінюванні знань студентів перевага надається стандартизованим методам контролю: стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок, тестування (усне, письмове), структуровані письмові роботи, робота із стандартною медичною документацією.

Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль

теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок (стандартизованих за методикою виконання).

Контроль виконання самостійної роботи, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Контроль засвоєння практичних навичок здійснюється як під час поточного контролю, так і при підсумковому контролі.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення 5 змістових модулів (підсумковий модульний контроль).

Методи контролю

Теоретичних знань:

- тестування письмове та комп'ютерне,
- індивідуальне опитування, співбесіда,
- структуровані за змістом письмові роботи.

Практичних навичок та умінь:

- контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок, передбачених планом практичної підготовки студента з дисципліни
- контроль заповнення стандартної медичної документації, передбаченої планом практичної підготовки

Форма підсумкового контролю успішності навчання

По завершенню вивчення модуля №1 з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» на останньому занятті проводиться контроль знань та практичної підготовки студентів. Форма підсумкового контролю успішності навчання проводиться як підсумковий модульний контроль.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні (практичні) навчальні заняття, передбачені календарним планом (або своєчасно їх відпрацювали) і набрали за поточну початкову діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну.

Підсумковий модульний контроль передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій середнього медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час підсумкового контролю, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент за сумою всіх етапів його проведення набрав не менше 50 балів.

Підсумковий контроль теоретичних знань, набутих практичних навичок та вмінь проводять в три етапи.

I етап – тестовий комп'ютерний контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонуються 30 тестів, які оцінюються в 1 бал за кожний тест.

II етап - перевірка рівня засвоєння 2 практичних навичок.

III етап – розв'язування 2 ситуаційних задач.

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати під час модульного контролю складає 80, причому максимальна кількість балів за демонстрацію виконання практичної навички складає 30 балів (практичні навички виконано методично вірно - 30 балів, виконано з недоліком, виправленим студентом самостійно - 25 балів, виправлено студентом після зауваження викладача - 20 балів, не виконано - 0 балів), за вирішення ситуаційних задач - 20 (10 балів за кожну задачу), за відповідь на питання тест-контролю - 30 балів. Модульний контроль зараховується студентові, якщо за результатами тестування він набрав не менше 20 балів, вирішив не менше 1 ситуаційної задачі (10 балів) та за виконання практичної навички отримав не менше 20 балів.

Мінімальна сумарна оцінка за підсумковий модульний контроль - 50 балів.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни визначається відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9).

Вивчення дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» здійснюється упродовж двох років (на другому та третьому курсах) і включає 2 модульних контролі.

Оцінка з дисципліни виставляється на третьому курсі як середнє арифметичне двох модулів (після вивчення двох модулів).

Оцінка за модульний контроль №1 «Обстеження пацієнта медичною сестрою з патологією органів дихання, серцево-судинної системи та шлунково-кишкового тракту» з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» виставляється лише студентам, яким зараховані змістові модулі з вивчення даного модуля 1.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (60%) за результатами модульного підсумкового контролю – 80 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей під час кожного з практичних занять та під час самостійної роботи. Для контролю застосовують наступні засоби діагностики рівня підготовки студентів: контроль виконання практичних навичок, розв'язування ситуаційних задач, тест- контроль теоретичної підготовки.

Поточне оцінювання студентів по відповідних темах проводять за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у багатобальну шкалу.

Оцінку "*відмінно*" виставляють у випадку, коли студент знає програму в повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпно точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності;

Оцінку "*добре*" виставляють за умови, коли студент знає всю програму і добре розуміє її, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання студент відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках;

Оцінку "*задовільно*" виставляють студентові на основі його знань всього об'єму програми з предмету та задовільному рівні розуміння його. Студент спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінку "*незадовільно*" виставляють у випадках, коли знання і вміння студента не відповідають вимогам "*задовільної*" оцінки.

Зважаючи на кількість практичних занять перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином:

Зважаючи на кількість практичних занять 56 та не враховуючи підсумкове (модульний контроль 4 год) перерахунок оцінок у багатобальну шкалу здійснюється наступним чином: оцінка "*відмінно*" – 2 бали, оцінка "*добре*" – 1,7 балів, оцінка "*задовільно*" – 1,3 бали, оцінка "*незадовільно*" - 0 балів.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність, дорівнює 120 балам. Вона вираховується шляхом складання кількості балів, що

відповідають оцінці "відмінно" на кожному практичному занятті, крім останнього підсумкового ($2 \times 56 = 112$) з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу – 8 балів: $112 + 8 = 120$.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці "3" на кожному занятті: $1,3 \times 56 = 72,8$.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення усіх змістових модулів.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму дисципліни та отримали за поточну діяльність не менше 72,8 балів.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи: кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але не більше 8 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Розподіл балів, які присвоюються студентам

Номер модуля навчальних годин кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів за поточну успішність
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання як виду СРС	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 225/7,5	5	56 та 1 підсумкове	2	1,7	1,3	0	8	72,8

Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80, модуль вважається зарахованим у випадку, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Кількість балів з дисципліни, яку набрав студент на всіх практичних та підсумковому занятті конвертується у шкалу ECTS.

Конвертація кількості балів з дисципліни в оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як нижче наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів,	«2»

яку повинен набрати студент	
-----------------------------	--

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03- 1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % студентів
«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться деканатом фахового коледжу для студентів, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але які не отримали оцінку «зараховано». Ця категорія студентів має право на перескладання заліку.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з дисципліни, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення дисципліни.

Студенти, які набрали кількість балів з дисципліни, що відповідає оцінці «не зараховано» (за рейти нгом деканату оцінки «FX», «F»), не вносяться до переліку студентів, що ранжуються в деканатах, навіть після перескладання заліку з дисципліни і отримання оцінки «зараховано». Такі студенти після перескладання автоматично в рейтингах деканатів отримують оцінку «E».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова Базова

1. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / Шегедин М. Б., Безкоровайна У. Ю., Дацко Л. П. та ін. — Нова книга, 2020. — 224 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник / О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 5-е вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ «Медицина», 2019. — 496 с.
3. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник /О.С. Стасишин, В.В. Стасюк, І.М. Бандура, І.В. Вібла та ін. — 5-е видання, перероблене і доповнене. — К. : Медицина, 2019. — 496 с.
4. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін. ; за ред. О.Г. Яворського. — 6-е вид. — К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 552 с. + 12 с. кольор. вкл. + Електронний додаток [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://link.medpublish.com.ua/75323.rar>
5. Баран С.В. Невідкладні стани у внутрішній медицині: Підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ р.а. — 3-тє вид. Затверджено МОЗ / С.В. Баран — К., 2015. — 136 с.

19.2. Допоміжна

1. Методи діагностики з клініки внутрішньої медицини: навчальний посібник / А.С. Свінціцький. — К., ВСВ «Медицина», 2019. — 1008 с.
2. Медсестринство у внутрішній медицині: підруч. для студ. мед. уч-щ, коледжів та ін-тів медсестр. / [О. С. Стасишин, Н. Я. Іванів, Г. П. Ткачук та ін.] ; за ред. В. В. Стасюка. - 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - 536 с.
3. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. О.Г. Яворського. — 4-е вид., випр. і допов. — К.: ВСВ «Медицина», 2016. — 552.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. [для студ. ВМНЗ І-ІІІ р. а.] / Н.М. Касевич ; за ред. В.І. Литвиненка. - вид 6-те, випр. — К. : Медицина, 2014. - 422 с.
5. Середюк Н.М. Внутрішня медицина: Терапія: Підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ р.а. — 5-те вид., випр. Дopusчено МОЗ / Н.М. Середюк, І.П. Вакалюк І.П. — К., 2014. — 688 с.
6. Касевич Н.М. Медсестринська етика і деонтологія: Підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ рів. акред. — 3-тє вид., випр. Затверджено МОЗ / Н.М.Касевич — К.,2013. —200 с.
7. Лісовий В.М. Основи медсестринства: Підручник для мед. ВНЗ І—ІІІ рів. акред. — 2-ге вид., перероб. і доп. затверджено МОЗ /В.М. Лісовий, Л.П. Ольховська, В.А. Капустник — К., 2013. — 792 с.
8. Нетяженко В.З. Догляд за хворими. Загальний і спеціальний з основами мед сестринської техніки / В.З.Нетяженко, І.М. Щуліпенко, Л.А. Дідківська — К.: Здоров'я, 2013.-592 с.
9. Савка Л.С. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: Навч. посіб. для мед. ВНЗ І—ІІІ рів. акред. — 2-ге вид., випр. Затверджено МОЗ /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова — К., 2013.- 480 с.
10. Касевич Н.М., Петряшев І.О., Сліпченко В.В. та ін.; Сестринська справа: підручник (ВНЗ ІІІ р.а.) / за ред.. В.І. Литвиненка.- 3-є вид., випр. - К.:Медицина, 2017. -816 с.

19.3. Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.bsmu.edu.ua/> Дистанційне середовище "MOODLE" БДМУ. — Дисципліна "Медсестринство у внутрішній медицині". — Методичні вказівки. Конспекти. Ситуаційні задачі. Тести для самоконтролю. Аудіо- та відеоматеріали, мультимедійні презентації.
2. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] — режим доступу <https://dec.gov.ua/mtd/home/>

3. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
4. Збірка лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» - 315 с. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://vseosvita.ua/library/zbirka-lekcij-dla-studentiv-z-disciplini-medsestrinstvo-u-vnutrisnij-medicini-61304.html>
5. Внутрішня медицина – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу https://pidruchniki.com/77840/meditsina/vnutrishnya_medicsina
6. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті. Навчальний посібник / Маліков М.В., Богдановська Н.В., Свасьєв А.В. Запорізький національний університет – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/Malikov-M.-V.-ta-inshi-Funktsionalna-diagnostika-u-FV-i-sporti.pdf>
7. Пропедевтика внутрішньої медицини. Навчально-методичний посібник до практичних занять та самостійної роботи студентів з внутрішньої медицини. Запорізький державний медичний університет, кафедра загальної практики-сімейної медицини та внутрішніх хвороб – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/1060/1/15Pos_Prop_VN_2kurs_stom.pdf
8. Електронний журнал «Медична справа» [Електронний ресурс] – режим доступу <https://www.medsprava.com.ua/>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Лілія БОРЕЙКО – к.мед.н., доцент кафедри догляду за хворими та ВМО